

תנ"ך לעולים חדשים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון	—	(20x2)	—	40	נקודות
פרק שני	—	(20x3)	—	60	נקודות
סה"כ	—			100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך עברי שלם בלי פירושים ובלי תוספות.

מותר להשתמש בתנ"ך מתורגם.

מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

מותר להשתמש במילון לועזי-עברי / עברי-לועזי.

ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.

(2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — ראשית (40 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 1-3 (לכל שאלה — 20 נקודות).

1. קרא בראשית, ב', 15-23.

טו וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם
טז וַיַּנְחֵהוּ בְּגֶן-עֵדֶן לְעַבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ: וַיֹּצֵא ה' אֱלֹהִים עַל-הָאָדָם
יז לֵאמֹר מִכָּל עֵץ-הַגֵּן אָכַל תֹּאכֵל: וּמִעֵץ הַדְּעִית טוֹב וְדַע לֹא
יח תֹּאכֵל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת: וַיֹּאמֶר ה'
יט אֱלֹהִים לֹא-טוֹב הֵיئֶת הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה-לּוֹ עֶזֶר כְּנֶגְדּוֹ: וַיִּצַּר
ה' אֱלֹהִים מִן-הָאָדָמָה כָּל-חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל-עוֹף הַשָּׁמַיִם
וַיָּבֵא אֶל-הָאָדָם לְדָאוֹת מִה-יִקְרָא-לּוֹ וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא-
כ לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ: וַיִּקְרָא הָאָדָם שְׁמוֹת לְכָל-
הַבְּהֵמָה וְלָעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכָל חַיַּת הַשָּׂדֶה וּלְאָדָם לֹא-מָצָא
כא עֶזֶר כְּנֶגְדּוֹ: וַיִּפֹּל ה' אֱלֹהִים וַתְּרֹדֶמָה עַל-הָאָדָם וַיִּישָׁן
כב וַיִּקַּח אֶחָת מִצִּלְעֹתָיו וַיִּסְגֹּד בָּשָׂר תַּחְתָּנָהּ: וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים
אֶת-הַצֶּלַע אֲשֶׁר-לָקַח מִן-הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבָאָהּ אֶל-הָאָדָם:
כג וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הִפְעֵם עֵצָם מַעֲצָמִי וּבִשְׂר מִבְּשָׂרִי לְזָאת
יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לִקְחָהּ-זֹאת:

א. על פי המתואר בפסוקים אלה, האל שולט באדם, ואילו האדם שולט בכל הסובב אותו. הדגם מן הכתוב כל אחת

מן הקביעות האלה, והסבר את הדוגמאות שהבאת (סך הכול — שתי דוגמאות). (12 נקודות)

ב. קרא פסוקים 18-23 שלפניך.

על פי דברי האדם בפסוק 23, מדוע האישה היא שמתאימה לו מכל הברואים הנזכרים בפסוקים אלה? בסס את

דבריך על הכתוב. (8 נקודות)

2. קרא בראשית, כ"ב, 1-13.

א ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את־אברהם ויאמר
 ב אליו אברהם ויאמר הנני: ויאמר קח־נא את־בנך את־
 יחידך אשר־אהבת את־יצחק ולך־לך אל־ארץ המזיה
 ג והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך: וישם
 אברהם בבקר ויחבש את־חמורו ויקח את־שני נעריו אתו
 ואת יצחק בנו ויבקע עצי עלה ויקם וילך אל־המקום אשר־
 ד אמר־לו ה' אלהים: ביום השלישי וישא אברהם את־עיניו
 ה וירא את־המקום מרחק: ויאמר אברהם אל־נעריו שבו־לכם
 פה עִם־החמור ואני והנער נלכה עד־כֹּה ונשתחוה ונשובה
 ו אליכם: ויקח אברהם את־עצי העלה וישם על־יצחק בנו
 ויקח בידו את־האש ואת־המאכלת וילכו שניהם יחדו:
 ז ויאמר יצחק אל־אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני
 ח ויאמר הנה האש והעצים ואיה השֶׁה לעלה: ויאמר אברהם
 ט אלהים יראה־לו השֶׁה לעלה בני וילכו שניהם יחדו: ויבאו
 אל־המקום אשר אמר־לו ה' אלהים ויבן שם אברהם את־
 המזבח ויערך את־העצים ויעקד את־יצחק בנו וישם אתו
 י על־המזבח ממעל לעצים: וישלח אברהם את־ידו ויקח
 יא את־המאכלת לשחט את־בנו: ויקרא אליו מלאך ה'
 יב מן־השמים ויאמר אברהם ואברהם ויאמר הנני: ויאמר אל־
 תשלח ידך אל־הנער ואל־תעש לו מאומה כיועתי יד־עתי
 כי־ירא אלהים אתה ולא חשכת את־בנך את־יחידך ממני:
 יג וישא אברהם את־עיניו וירא והנה־איל אחר נאחז בסבך
 בקרניו וילך אברהם ויקח את־האיל והעלהו לעלה תחת
 בנו:

א. קרא את פסוק 3 שלפניך.

בפסוק זה המספר מפרט את פעולותיו של אברהם.

כתוב מה המספר מדגיש באמצעות פירוט הפעולות. (5 נקודות)

ב. המילה "הנני" חוזרת בקטע שלפניך שלוש פעמים.

(1) החזרה על המילה "הנני" בפסוק 1 ובפסוק 7 מלמדת על ההתלבטות של אברהם. הסבר קביעה זו.

(8 נקודות)

(2) יש הטוענים כי החזרה השלישית על המילה "הנני" בפסוק 11 מעידה כי אברהם הגיע להחלטה.

הסבר טענה זו. (7 נקודות)

3. קרא שמות, ג', 1; 9-12.

שמות, ג', 1

א ומִלֶּשֶׁה הָיָה רֹעֵה
אֶת־צֹאן יִתְרוֹ חֹתֶנּוּ בְּהֵן מִדֵּין וַיִּנְהַג אֶת־הַצֹּאן אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר
וַיָּבֹא אֶל־הָר הָאֱלֹהִים חֲרֹבָה:

שמות, ג', 9-12

ט וַעֲתָה הִנֵּה צִעֲקַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלַי וְגַם־
י רִאִיתִי אֶת־הַלַּחֲץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם: וַעֲתָה לֵבֶךְ
וְאֶשְׁלַחְךָ אֶל־פְּרֹעֶה וְהוֹצֵא אֶת־עַמִּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם:
יא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים מִי אֲנֹכִי כִי אֵלֶךְ אֶל־פְּרֹעֶה וְכִי
יב אוֹצִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם: וַיֹּאמֶר כִּי־אֶהְיֶה עִמָּךְ וְזֶה־
לְךָ הָאוֹת כִּי אֲנֹכִי שְׁלַחְתִּיךָ בְּהוֹצִיאֶךָ אֶת־הָעָם מִמִּצְרַיִם
תַּעֲבֹדוּן אֶת־הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה:

א. בשליחות שהטיל ה' על משה יש שת משימות. מה הן המשימות, ומה הסיבה לשליחות זו, על פי פסוקים

9-12 שלפניך? הסבר את דבריך. (8 נקודות)

ב. (1) העיסוק של משה, המוזכר בפסוק 1, יכול ללמד על התאמתו לשליחות שהטיל עליו ה'.

הסבר קביעה זו. (6 נקודות)

(2) משה חושב שהוא אינו מתאים למלא את השליחות.

ממה משה חושש, ומה ה' משיב לו? (6 נקודות)

פרק שני — עם וארצו (60 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 4-7 (לכל שאלה — 20 נקודות).

4. קרא שמואל א, ח', 11-20.

יא וַיֹּאמֶר זֶה יְהִיָּה מִשְׁפֹּט הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִמְלֹךְ
עֲלֵיכֶם אֶת־בְּנֵיכֶם יִקַּח וְשֵׁם לוֹ בְּמִרְכַּבְתּוֹ וּבְכַרְשָׁיו וְרָצוּ לִפְנֵי
יב מִרְכַּבְתּוֹ: וְלָשׁוּם לוֹ שְׂרֵי אֲלָפִים וְשְׂרֵי חֲמִשִּׁים וְלַחֲרֹשׁ חֲרִישׁוֹ
יג וְלִקְצֹר קִצְרוֹ וְלַעֲשׂוֹת כְּלֵי־מִלְחָמָתוֹ וְכָל־רֶכֶבּוֹ: וְאֶת־
יד בָּנוֹתֵיכֶם יִקַּח לְרִקְחָוֹת וּלְטַבָּחוֹת וּלְאִפּוֹת: וְאֶת־שְׂדוֹתֵיכֶם
טו וְאֶת־כְּרָמֵיכֶם וְזִיתֵיכֶם הַטּוֹבִים יִקַּח וְנָתַן לְעַבְדָּיו: וְזִרְעֵיכֶם
טז וְכִרְמֵיכֶם יַעֲשֶׂה וְנָתַן לְסָרִיסָיו וְלַעֲבָדָיו: וְאֶת־עַבְדֵיכֶם וְאֶת־
זְפָחוֹתֵיכֶם וְאֶת־בַּחֲוֹרֵיכֶם הַטּוֹבִים וְאֶת־חֲמוֹרֵיכֶם יִקַּח
יז וַעֲשֶׂה לְמִלָּאכְתּוֹ: צֹאנְכֶם יַעֲשֶׂה וְאֵתָם תַּהֲיֶה־לוֹ לְעַבְדִּים:
יח וְעַקְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא מִלִּפְנֵי מַלְכְּכֶם אֲשֶׁר בְּחָרְתֶּם לָכֶם וְלֹא־
יט יַעֲנֶה ה' אֶתְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא: וַיִּמָּאֲנוּ הָעָם לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל
כ שְׁמוּאֵל וַיֹּאמְרוּ לֹא כִּי אִם־מֶלֶךְ יִהְיֶה עֲלֵינוּ: וְהִינּוּ גַם־
אֲנַחְנוּ כְּכָל־הַגּוֹיִם וְשִׁפְטָנוּ מִלִּכְנּוֹ וַיֵּצֵא לִפְנֵינוּ וּנְלַחֵם אֶת־
מִלְחַמּוֹתֵינוּ:

א. (1) בפסוקים אלה שמואל מפרט את זכויות המלך.

ציין שתיים מן הזכויות של המלך, והסבר אותן. (8 נקודות)

(2) החזרה על הפועל "ייקח" בפסוקים אלה מציגה את המלוכה באור שלילי. הסבר קביעה זו. (4 נקודות)

ב. גם לאחר ששמואל מפרט לעם את זכויות המלך, העם דורש משמואל שימליך עליו מלך. הבא מדברי העם

שתי סיבות לבקשה זו. בסס את דבריך על הכתוב. (8 נקודות)

5. קרא מלכים א, ג', 1-14.

א וַיִּתְּחֵן שְׁלֹמֹה אֶת־פְּרָעָה
 מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּקַּח אֶת־בֵּת־פְּרָעָה וַיְבִיאָהּ אֶל־עִיר דָּוִד עַד
 בָּלָתוֹ לִבְנוֹת אֶת־בֵּיתוֹ וְאֶת־בֵּית ה' וְאֶת־חוֹמַת יְרוּשָׁלַם
 ב סָבִיב: רַק הָעָם מִזְבָּחִים בַּבָּמֹת כִּי לֹא־נִבְנְה בֵּית לִשְׁם ה'
 ג עַד הַיָּמִים הָהֵם: וַיֹּאדָב שְׁלֹמֹה אֶת־ה'
 ד לֵלְכֶת בַּחֲקֹת דָּוִד אָבִיו רַק בַּבָּמֹת הוּא מִזְבֵּחַ וּמִקְטִיר:
 וּלְךָ הַמֶּלֶךְ גִּבְעָנָה לִזְבֹּחַ שֵׁם כִּי־הִיא הַבָּמָה הַגְּדוֹלָה אֶלֶף
 ה עֲלֹת יַעֲלֶה שְׁלֹמֹה עַל הַמִּזְבֵּחַ הַהוּא: בַּגִּבְעֹן
 וַנִּרְאֶה ה' אֶל־שְׁלֹמֹה בַּחלוֹם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים שְׂאֵל
 ו מֶה אֲתֹן־לָךְ: וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה אֶתֶּה עֹשִׂית עִם־עַבְדְּךָ דָּוִד אָבִי
 חֶסֶד גָּדוֹל כַּאֲשֶׁר הָלַךְ לִפְנֵיךְ בָּאֵמֶת וּבַעֲדָקָה וּבִישֻׁרֵת לִבָּב
 עִמָּךְ וַתִּשְׁמַר־לוֹ אֶת־הַחֶסֶד הַגָּדוֹל הַזֶּה וַתִּתֵּן־לוֹ בֶּן יִשָּׁב
 ז עַל־כִּסְאוֹ כִּי־זֶה הוּא: וְעַתָּה ה' אֱלֹהֵי אֶתֶּה הַמְּלִכֶת אֶת־
 עַבְדְּךָ תַּחַת דָּוִד אָבִי וְאֶנְכִּי נֶעַר קָטָן לֹא אֲדַע צֶאֱת וּבֹא:
 ח וְעַבְדְּךָ בְּתוֹךְ עַמָּךְ אֲשֶׁר בַּחֲרַת עִם־דָּב אֲשֶׁר לֹא־יִמְנָה וְלֹא
 ט יִסְפֹּר מִרֹב: וְנָתַת לְעַבְדְּךָ לֵב שֹׁמֵעַ לִשְׁפָט אֶת־עַמָּךְ לְהַבִּין
 י בֵּין־טוֹב לְרָע כִּי מִי יוֹכֵל לִשְׁפָט אֶת־עַמָּךְ הַכֹּבֵד הַזֶּה: וַיִּטֵּב
 יא הַדָּבָר בְּעֵינֵי אֲדָנִי כִּי שְׂאֵל שְׁלֹמֹה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה: וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים אֵלָיו יָעַן אֲשֶׁר שְׂאֵלָת אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא־שְׂאֵלָת
 לְךָ יָמִים רַבִּים וְלֹא־שְׂאֵלָת לְךָ עֹשֶׁר וְלֹא שְׂאֵלָת נַפֶּשׁ אִיבִיךָ
 יב וְשְׂאֵלָת לְךָ הַבִּין לִשְׁמֹעַ מִשְׁפָּט: הִנֵּה עֹשִׂיתִי כַּדְּבָרֶיךָ הַנֶּה ו
 נָתַתִּי לְךָ לֵב חָכָם וְנִבְּזוֹן אֲשֶׁר כָּמוֹךָ לֹא־הָיָה לִפְנֵיךְ וְאַחֲרֶיךָ
 יג לֹא־יִקְוֶם כָּמוֹךָ: וְגַם אֲשֶׁר לֹא־שְׂאֵלָת נָתַתִּי לְךָ גַּם־עֹשֶׁר גַּם־
 יד כְּבוֹד אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כָמוֹךָ אִישׁ בַּמְּלָכִים כָּל־יָמֶיךָ: וְאִם ו
 תֵּלֶךְ בְּדַרְכֵי לִשְׁמֹר חֻקִּי וּמִצְוֹתֵי כַּאֲשֶׁר הָלַךְ דָּוִד אָבִיךָ
 וְהֵאֲרַכְתִּי אֶת־יָמֶיךָ:

א. (1) קרא פסוקים 3-4 שלפניך וגם מלכים א, י"א, 4-5.

על פי שני הקטעים, תאר את השינוי שחל בהתנהגות הדתית של שלמה. (7 נקודות)

(2) קרא גם מלכים א, י"א, 11-13.

על פי פסוקים אלה, מהו האירוע ההיסטורי שהתרחש בעקבות השינוי שתיארת בסעיף א (1)? באיזו שנה

לועזית הוא התרחש? (8 נקודות)

ב. קרא מלכים א, ג, 11-13 שלפניך.

על פי פסוקים אלה, ה' מעניק חסדים לשלמה. לדעתך, מהו החסד שיתרום במידה הרבה ביותר לשלמה בניהול

הממלכה שלו? נמק את דבריך. (5 נקודות) /המשך בעמוד 7/

6. קרא ישעיה, ב', 1-4.

א הדבֹר אשר חֹזֶה
 ב ישעיהו בן-אמוץ על-יהודה וירושלם: והיה | באחרית
 ג הימים נכון יהיה הר בית-ה' | בראש ההרים וגשא מגבעות
 ונהרו אליו כל-הגוים: והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה
 ד אל-הר-ה' אל-בית אלהי יעקב ויזנו מדרכיו ונלכה
 בארחתיו כי מציון תצא תורה ודבר-ה' מירושלם: ושפט
 בין הגוים והוכיח לעמים רבים וכתתו חרבותם לאתים
 וחניתותיהם למזמרות לא-ישא גוי אל-גוי חרב ולא-ילמדו
 עוד מלחמה:

- א. על פי נבואה זו, תהיה ירושלים עיר חשובה ומרכזית באחרית הימים.
 ציין מפסוקים אלה שלוש דוגמאות המלמדות על החשיבות של ירושלים, והסבר אותן. (12 נקודות)
 ב. קרא פסוק 4 שלפניך.
 על פי פסוק זה, השלום והמשפט הם ערכים המאפיינים את אחרית הימים. הסבר כיצד ערך השלום
 וערך המשפט באים לידי ביטוי בפסוק 4 שלפניך. (8 נקודות)

7. קרא יחזקאל, ל"ז, 11-12.

א ויאמר אלי בן-אדם העצמות
 ב האלה כל-בית ישראל המה הנה אמרים יבשו עצמותינו
 ואבדה תקותנו נגזרנו לנו: לכן הנבא ואמרתי אליהם כה-
 אמר אדני ה' הנה אני פתח את-קברותיכם והעליתי
 אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל-אדמת ישראל:

- א. על פי פסוק 11 שלפניך, מה העם מרגיש בנוגע לעתידו? הסבר מדוע העם מרגיש כך. בסס את דבריך על הכתוב
 ועל הרקע ההיסטורי של הנבואה הזאת. (10 נקודות)
 ב. דברי ה' בפסוק 12 שלפניך נאמרו בתשובה לדברי העם בפסוק 11. הסבר קביעה זו. (10 נקודות)

בהצלחה!